

UOT 342.97

Rafiq NƏCƏFQULİYEV,

DİN-in Polis Akademiyası “Daxili işlər orqanlarının inzibati fəaliyyəti” kafedrasının rəisi, polis polkovniki, h.ü.f.d., dosent
necefquliyev75@mail.ru

Hikmət RƏHMANOV,

DİN-in Polis Akademiyasının əyani fakültəsinin 5-ci kurs kursantı
rehmanov2001@bk.ru

İCTİMAİ YERLƏRDƏ SPİRTLİ İÇKİ QƏBUL EDƏN ŞƏXSLƏRİN HÜQUQAZİDD DAVRANIŞLARININ PROFİLAKTİKASI VƏ MƏSULİYYƏTİ MƏSƏLƏSİ HAQQINDA

Açar sözlər: ictimai yer, qanun, polis, spirtli içki, normativ hüquqi akt, şəxs, hüquqpozma, məsuliyyət.

Keywords: public place, law, police, alcohol, normative legal act, person, offense, liability.

Ключевые слова: общественное место, закон, полиция, алкоголь, нормативный правовой акт, лицо, правонарушение, ответственность.

Düşünən hər bir fərd üçün əhəmiyyət kəsb edən təsəvvürlər arasında mülkiyyət, qida, karyera və istirahət xüsusi təşkil edir. Onların hər birinin gerçəkləşməsinin asılı olduğu təzahürlər yer və vaxt ilə xüsusi əlaqəlidir. Ümumiyyətlə ictimai yer cəmiyyətin gündəlik həyatında mühümlüyü ilə xarakterizə olunur. Bununla belə ictimai yerlərdə yaranan və təkamül edən ictimai münasibətlərin sistemi sayılan ictimai qayda təşkil edilir ki, buradan belə nəticəyə gəlmək olar ki, cəmiyyət və dövlət öz növbəsində ictimai yerlərdə formalaşmaqda olan əxlaq və hüquq normalarının təmini, eləcə də mühafizəsi və qorunması üzrə tədbirlər görməlidir. Nəzəri ədəbiyyatlarda ictimai yerlərin daimi, vaxtaşırı və epizodik xarakterli növləri fərqləndirilir. Məsələn: Rus hüquqşünas alimi L.L.Popov ictimai yerlərin aşağı-

dakı üç kateqoriyasını fərqləndirir:

1. Daimi istifadə olunan ictimai yerlər: küçələr, meydanlar, yollar və s.
2. Müvvəqqəti istifadə olunan ictimai yerlər: mağazalar, teatrlar, stadionlar və s.
3. Epizodik ictimai yerlər: kütləvi-mədəni tədbirlərin təşkil olunduğu meşələr, dağ massivləri, göllər, çay sahilləri və dənizkənarı yerlər [1, s.78-79].

Hüquqşünas alimlər V.Abişov və H.Eyvazov “Daxili işlər orqanlarının inzibati fəaliyyəti” ümumi hissə dərslində qeyd edirlər ki, ictimai yerlər, əsasən, onlarda insanların olması ilə əlaqələndirilir, çünki insanların ünsiyyətdə olduqları yerlərdə davranış qaydasının pozulması bir şəxs tərəfindən digər şəxs, insan qruplarının, cəmiyyətin maraqlarına toxunması ilə bağlıdır [2, s.57].

Mübahisəedilməzdir ki, ictimai yerlər cəmiyyət üçün əhəmiyyətə malikdir. İctimai yerlərin infrastruktur baxımından inkişafı, belə yerlərin normal fəaliyyəti insanların sağlam, təhlükəsiz yaşamasına dəlalət edən amillərdən biridir. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 39-cu maddəsinə əsasən hər bir kəsin sağlam ətraf mühitdə yaşamaq hüququ vardır. Adı çəkilən normanın həyata keçirilməsində ictimai yerlərin (parklar, küçələr, dayanacaq və s.) normal vəziyyətdə (səliqəli, işlək və s.)

olması vacib şərtlərdəndir. İctimai yerlərin formalaşması zamanı həmin ərazidə yaşayan, işləyən və digər formada onun istifadəçisi olan fərdlərin də fikrinin öyrənilməsi məqsədəuyğun sayıla bilər. Beləliklə, cəmiyyətin normal inkişafında ictimai yerlərin normal fəaliyyəti əsas amillər sırasına aid edilir ki, burada cəmiyyət üzvlərinin hər birinin fərdi məsuliyyəti yaranır. Çünki həmin yerlərin qorunub saxlanılması, sözsüz ki, həmin insanlardan bir-başına asılıdır. Bununla yanaşı, qeyd edilməlidir ki, ictimai yerlərin idarəedilməsi dövlətin, xüsusən onun ayrı-ayrı orqanlarının səlahiyyətinə aiddir. Həmin idarəetmə məzmun baxımından bir çox sahələri özündə ehtiva edir. Bunların sırasında rayon (şəhər) icra hakimiyyətinin abadlıq-təsərrüfat işləri, hüquq-mühafizə fəaliyyəti daxilində ərazi polis orqanlarının ictimai qaydanı qoruması və ictimai təhlükəsizliyi təmin etməsi fəaliyyəti xüsusi nəzərə çarpır.

Tədqiqat daxilində diqqət edilməsi məqsədəuyğundur ki, qüvvədə olan "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 14-cü maddəsində ictimai qaydanın qorunması və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsi sahəsində polis əməkdaşının vəzifələri qeyd olunmuşdur. Həmin maddənin 13-cü bəndinə əsasən "Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş digər vəzifələri yerinə yetirmək" polisin vəzifələri sırasına aiddir [3]. Digər vəzifələrin məzmununa aydınlıq gətirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 148-ci maddəsi ilə qanunvericilik sisteminə daxil olan aktlara diqqət edək. Bu sistemdə adı çəkilənlərdən biri də mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ aktlarıdır. Təbii ki, tədqiqatın predmetinə uyğun olaraq Daxili İşlər Nazirliyinin normativ hüquqi aktlarına müraciət edilməlidir. Nəzərə alınmalıdır ki, həmin aktların dairəsi genişdir və müraciət edilməli olan akt (tənzimləmə sənədi olaraq) bilavasitə tədqiqata aid olmalıdır. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin 23 iyul 2007-ci il tarixli 388 nömrəli əmri ilə təsdiq edilən "Daxili işlər orqanlarında profilaktik işin təşkili haqqında" Təlimata istinad edilməlidir. Təlimata əsasən polisin post-patrol xidməti əməkdaşlarının qarşısında duran vəzifələrdən biri də ictimai yerlərdə spirtli içkilərin istehlakının qarşısının alınmasıdır [4, s.9].

Bununla yanaşı, "Polis haqqında" Qanunun 18-ci maddəsində qeyd olunur ki, ictimai yerlərdə sər-

xoş vəziyyətdə olan və müstəqil hərəkət etmək qabiliyyətini itirən, özünə və ya ətrafdakılara zərər yetirə bilən şəxsi xüsusi tibb müəssisələrinə gətirmək polis əməkdaşının hüquqları sırasına daxildir [3].

Məlum olduğu kimi, polis əməkdaşı Konstitusiyada və digər sahəvi qanunvericilik aktlarında nəzərdə tutulan hüquq və azadlıqları qorumaqla yanaşı, ictimai yerlərdə birgəyaşayış və etik normalara riayət olunmasına nəzarət edir. Hazırda ictimai yer anlayışı genişlənərək, məzmunca zənginləşir. Polis əməkdaşları öz növbəsində ictimai yerlərdə xidmət apararkən daha həssas davranmalıdırlar. Çünki ictimai yerlərdə törədilən hüquqpozmalar digərlərindən daha təhlükəli sayılır. Burada yalnız hüquqpozmalar deyil, digər xoşagəlməz hallar da qeyd oluna bilər. Təcrübə deməyə əsas verir ki, bir çox hallarda hüquqpozma sayılmayan və təbii ki, məsuliyyətə səbəb olmayan kifayət qədər xoşagəlməz hallar var ki, onlar inzibati xəta və ya cinayətin törədilməsinin "ilk rüşeymi" və ya "sanki ilkin mərhələsi" sayıla bilər. Onların sırasında ictimai yerlərdə spirtli içkilərin qəbul edilməsi xüsusilə qeyd oluna bilər.

İctimai yerlərdə spirtli içkilərin qəbul edilməsi ilk növbədə cəmiyyət üzvləri tərəfindən qınaq obyektinə çevrilir. Çünki parklarda, dənizkənarında, çay sahilində və s. yerlərdə ailələr istirahət edir. Həmin ətrafda spirtli içki qəbul edən şəxslərin bir müddətdən sonra sərxoş vəziyyətə düşərək nalayiq ifadələr səsləndirməsi riski daha çoxdur. Bu vəziyyəti kənardan görən kişi cinsindən olan yetkinlik yaşına çatmayan şəxslərdə (əsasən 12-16 yaşlararası) neqativ təsəvvürlər formalaşır (əmələ gəlir) və bəzən o cür davranmağa çalışırlar.

Ümumiyyətlə ictimai yer anlayışı bəşəri dəyərlərin inkişafı ilə əlaqədar daim inkişafdadır. İctimai yer dedikdə, insanların istirahəti, gəzməsi və s. sosial tələbatlarını ödəmək məqsədi ilə nəzərdə tutulan yerlər başa düşülür. Məsələn: avtobus gözləyəkən – dayanaqcaqlar, çoxmərtəbəli binalarda – liftlər və s. ictimai yer sayılır.

İctimai yerlərdə spirtli içki qəbul edən şəxslərin hüquqazidd davranışları haqqında danışırkən polisin inzibati fəaliyyətinin tərkib hissəsi olan post-patrol xidmətinə aid normativ hüquqi aktlara nəzər yetirməliyik. Həmin xidmətin hüquqi əsaslarından olan "Polisin Post-Patrol Xidmətinin Nizamnaməsinin 9.20.1-ci bəndində qeyd olunur ki, "Sərxoş vəziyyətdə olan şəxslər kütləvi tədbir keçirilən əra-

zidən dərhal uzaqlaşdırılır” [5, s.110]. Təbii ki, ictimai yerlərdə keçirilən kütləvi tədbirlər zamanı, sərxoş vəziyyətdə olan şəxslərin həmin ərazidə olması arzuolunan bir hal hesab edilmir. Təcrübi cəhətdən polis əməkdaşları tərəfindən belə halların qarşısının alınması və profilaktikası, habelə həmin şəxslərin məsuliyyətə cəlb edilməsi məsələsində bir qədər problemlə məqamlara rast gəlinir. Nəzərə alaq ki, 1 mart 2016-cı il tarixdən qüvvəyə minən İnzibati Xətalər Məcəlləsi ilə ictimai yerlərdə spirtli içki qəbul edilməsinə görə məsuliyyət nəzərdə tutulmamışdır. Bir çox hallarda ictimai yerlərdə spirtli içki qəbul edilməsi İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 535-ci maddəsi (Polis işçisinin və ya hərbi qulluqçunun qanuni tələbinə qəsdən tabe olmama) və ya 510-cu maddəsi (Xırda xuliqanlıq) ilə tövsif olunur.

Lakin bir çox dövlətlərdə göstərilən xoşagəlməz hal üçün hüquqi məsuliyyət müəyyən olunmuşdur. Belə ki, Rusiya Federasiyasının qüvvədə olan inzibati xətalər qanunvericiliyi ilə ictimai yerlərdə spirtli içki qəbul edilməsinə görə müstəqil inzibati xəta tərkibi təsbit olunmuşdur. Daha dəqiq desək, Rusiya Federasiyası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 20.20-ci maddəsinə görə həmin şəxslər 500-1000 rubl arasında cərimə olunur [6]. Zənnimizcə, Rusiya Federasiyasının inzibati xətalər qanunvericiliyində bu formada tənziqləmənin olmasının səbəbi məhz spirtli içki qəbul edən şəxslər tərəfindən daha çox hüquqpozmaların törədilməsidir. Adı çəkilən ölkə ərazisində ictimai yerlərdə spirtli içkilərin qəbul edilməsi ilə bağlı məsuliyyət məsələsi fərqlidir. Belə ki, şəxsin qəbul etdiyi spirtli içkinin növü və həcmi deyil, onda yaranmış faktiki sərxoşluq dərəcəsi tənbeh təyin olunmasında nəzərə alınır. Aidiyyəti məhkəmələrə verilən şikayətlərdə şəxslər öz hüquqlarını müdafiə edərkən qeyd edirlər ki, içdikləri pivələr “alkoqolsuz”dur. Belə olan hallarda həmin içkiləri qəbul edən şəxslər 100-300 rubl arasında cərimələnir.

Hüquq ədəbiyyatlarında qeyd olunduğu kimi, ictimai yerlərdə spirtli içkilərin daha geniş tərzdə istehlakı 20-ci əsrə təsadüf edir. Həmin dövrdə cəmiyyətdə bu davranışın formalaşması müxtəlif amillər ilə izah olunur. Sonralar ictimai qaydanın pozulması, bir çox hallarda isə kobud surətdə pozulması ilə nəticələnən azğın hərəkətlər bir çox dövlətlərdə səlahiyyətli orqanları zəruri ad-

dımlar atmağa sövq etdi. Həmin dövrlərdən başlayaraq müasir günümüzdə qədər cərimə və digər hüquqi təsir tədbirləri (SSRİ dövründə sərxoş şəxslərin fiziki cəhətdən təcrid olunması üzrə milisin məntəqələri fəaliyyət göstərirdi) tətbiq olunsada da, təhlil edilən neqativ vəziyyətin aradan qaldırılması yönündə digər təsirlərin tətbiq edilməsi effektiv sayılmamışdır.

Tibbi baxımdan spirtli içki qəbul edən şəxsədə spesifik psixo-emosional vəziyyət yaranır. O, tez bir zamanda intoksikasiya vəziyyətinə düşür. Məhz bu səbəbdən qeyd edilən neqativ hal ilə bağlı fərqli yanaşan dövlətlər də mövcuddur. Məsələn: Belçikada 2020-ci ilin fevral ayının 1-dən qüvvəyə minən qərara əsasən Brüssel şəhərində gecə yarısından səhər saat 06:00-dək ictimai yerlərdə içkilərin istehlakı qadağan edilir. Qaydanı pozan şəxslər 350 avro ödəməlidir. Həmin ölkədə bələdiyyə orqanlarından xüsusi icazə alan kafe və barlarda spirtli içki qəbulu isə sərbəstdir. Dövlətin verdiyi rəsmi məlumatlardan aydın olur ki, qərarın qəbul edilməsi ilə şiddət, oğurluq və səs-küy halları xeyli azalmışdır. Diqqət etdikdə aydın olur ki, Belçikanın səsələnən mövqeyi nisbətən sərtidir. Bu müvafiq cərimənin miqdarı ilə bağlıdır. İlk təsəvvürlərə görə cərimənin miqdarı artıq görsənə bilər, lakin üsul olaraq özünü doğrultduğunu üçün məqbul sayılır. Oxucular üçün maraqlı olmasından irəli gələrək qeyd etməliyik ki, Belçikada adı çəkilən qərarla nəzərdə tutulan qadağa 6 aylıq sınaq mərhələsindən keçmişdir.

İctimai yerlərdə spirtli içki qəbul edən şəxslərin hüquqazidd davranışları ilə əlaqədar Türkiyə Cümhuriyyətində fərqli baxış mövcuddur. 2005-ci ildə qəbul edilən və qüvvəyə minən “Kabahatlar Kanunu”nun 35-ci maddəsinin məzmunundan aydın olur ki, sərxoş vəziyyətdə başqalarının rahatlığı və sakitliyini pozacaq şəkildə davranışlar sərgiləyən şəxsə 50 Türk lirəsi cərimə tətbiq edilir. Şəxs ayılana (özünəgələmə) qədər nəzarət altında tutulur [7]. Zənnimizcə, Türkiyə Cümhuriyyətinin məsələyə baxış prizması məqsədəuyğundur. Qanunverici tərəfindən cəmiyyətin sosial rifahının nəzərə alınması bütün hallarda alqışlanır.

İngiltərə qanunvericiliyi məsələdə öz konkret və lakonik mövqeyini sərgiləyir. Küçələrdə, “underground”, “overground” və s. ictimai yerlərdə spirtli içki qəbul edən şəxslər iki növ məsuliyyətə

cəlb edilir. Burada pul cəriməsi və ya inzibati həbs nəzərdə tutulmuşdur.

Ukrayna qanunvericiliyində eyni məsələ bir qədər spesifik tənzimlənilir. Əgər ictimai yerdə polis əməkdaşı həmin şəxsə yaxınlaşıb müvafiq hərəkəti dayandıрмаğı tələb edirsə, sadəcə xəbərdarlıq alma riski vardır, ikinci tələbdə isə artıq 85 qrivin cərimə müəyyən olunmuşdur. Üçüncü tələbdə isə inzibati həbs (15 gün müddətində) tətbiq edilir [8]. Zənnimizcə, belə bir hüquqi tənzimləmənin mövcudluğu məhsuldar sayıla bilər. Başqa sözlə desək, cəmiyyətin qanunlara olan reaksiyası baxımından fərqli təsir tətbiq edildikdə, o, həm də ədalətli sayılır. İctimai yerdə spirtli içki qəbul edilmə faktı müəyyən olunduqda, təqsirkarın şəxsi keyfiyyətlərinin eyni olmaması realdır və zəruri tələbə adekvat reaksiyası əhəmiyyət kəsb edir.

Almaniya Federativ Respublikasında ictimai yerlərdə spirtli içkilərin qəbulu ilə bağlı hüquqi tənzimləmə formalaşmışdır. Leypsiq bürosundan Helmut Loris bu barədə qeyd edir ki, “ictimai məkanda bir şüşə pivə üçün şəxslə bağlı məhkəmə prosedurunun başlanması qanuni hesab edilir. Almaniya Federativ Respublikasının Mətbuat Agentliyi bəzi şəhərlər üzrə araşdırma aparmışdır. Landsuxtda prokuror və ətraf mühitlə bağlı nümayəndə qismində çıxış edən Fritz van Brachta görə yeni qəbul olunan bu qanun hüquqpozmaların aradan qaldırılmasında tam şəkildə “kömək etməlidir”. Vurzburgda “vəhşi alkoqol partiləri” qadağan edilib, lakin belə alkoqol partiləri Kempten, Fuerk və s. kimi şəhərlərdə sərbəstdir. Maraqlı bir məqam odur ki, bir ölkənin müxtəlif yerlərində vətəndaşların qanunlara olan münasibətlərinin müxtəlifliyi eyni hadisəyə münasibətdə təzad yaradır.

Portuqaliyada Almaniya Federativ Respublikasında olduğu kimi təzadlar mövcuddur. Qabaqcıl beynəlxalq təcrübələr fonunda Portuqaliyada formalaşmış müvafiq konsepsiya diqqət çəkir. Həmin nəzəriyyəyə görə Manuel Carduzo qeyd edir ki, insanların davranışı yalnız təlim və tərbiyə ilə dəyişdirilə bilər. Qadağalar istənilən halda tətbiq oluna və idarə edilə bilər.

Təbii ki, polisin qeyd edilən hallarla bağlı fəaliyyəti əsasən düzgün tətbiq edilən ümumi və fərdi

profilaktika ilə bağlıdır. Odur ki, ümumi və fərdi profilaktikanın genişləndirilməsi sosial sifarişə xidmət edir.

Əxlaqi və mədəni dəyərlərin inkişaf səviyyəsi dövlətin əsasını təşkil edən ailələrlə sıx bağlıdır. Ailələrdə bu yönümdə düzgün təlim-tərbiyə aparılırsa, sözsüz ki, onun təsiri müsbət nəticələr verəcəkdir. Ümumi profilaktika çərçivəsində ictimai yerlərdə aidiyyəti görüntülərin yerləşdirilməsi (foto, izahedici stend, video çarx və s.), polis əməkdaşları tərəfindən orta və ali təhsil müəssisələrində maarifləndirici söhbətlərin aparılması məhsuldar sayıla bilər.

İctimai yerlərdə spirtli içkilərin qəbul edilməsinin qarşısının alınması sahəsində fərdi profilaktika tədbirləri effektiv təsir vasitələrindən biri hesab edilir. Polisin inzibati fəaliyyət subyektləri, xüsusən polis sahə inspektoru və ya rəisi inzibat ərazidə spirtli içkilər qəbul etməyə meyilli olan şəxslərlə bağlı daha çox məlumatlıdır. Aidiyyəti polis sahə inspektoru və ya rəisi öz ərazisində həmin şəxslərlə (yalnız ayıq olduqları zaman) fərdi profilaktiki söhbət apararsa və əks təqdirdə onun hüquqpozma törətməsi riskini qeyd edərsə, üsulun səmərəli olacağına inanırıq.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, ölkəmizin ərazisində ictimai yerlərdə spirtli içkilər qəbul edilməsinə görə məsuliyyət nəzərdə tutulmamışdır. Nəzərə alınmalıyıq ki, ictimai yerlərdə spirtli içkilərin qəbul edilməsi mental dəyərlər baxımından arzuolunan hal deyildir. Təbii ki, uzun müddət hüquqpozma sayılmayan əmələ görə məsuliyyət müəyyən edən normanın qəbul edilməsi hazırkı dövrdə real görünür. Zənnimizcə, perspektiv baxımından məsuliyyət məsələsini həll edərkən qanunverici tərəfindən bir növ differensiyallaşdırılmış norma qəbul edilməlidir. Normanın sanksiyasında xəbərdarlığın nəzərdə tutulması, bu isə kifayət sayılmaqda, daha ciddi tənbehin tətbiq olunması (sosial-iqtisadi və mənəvi meyarlara söykənməklə) mexanizminin hüquq müstəvisində müəyyən edilməsi məqsədəuyğun sayıla bilər. Həmin mexanizm çərçivəsində effektiv nəticə əldə etmək məqsədilə sınaq müddətinin müəyyən edilməsi arzuolunan nəticələrin əldə edilməsinə imkan verir.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat:

1. Административное право Российской Федерации: учебник / Ю. И. Мигачев, Л. Л. Попов, С.В.Тихомиров; под ред. Л.Л.Попова. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательство Юрайт, 2011. – 447 с. – Серия : Основы наук.
2. Vəqif Abışov və Hikmət Eyvazov. Daxili işlər orqanlarının inzibati fəaliyyəti. Ümumi hissə. Dərslük. Azərbaycan Respublikası DİN-in Polis Akademiyası. Bakı, “Qanun”, 2008, 728 səh.
3. “Polis haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Elektron resurs: <https://e-qanun.az/framework/2937>
4. Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin 23 iyul 2007-ci il tarixli 388 nömrəli əmri ilə təsdiq edilən “Daxili işlər orqanlarında profilaktik işin təşkili haqqında” Təlimat.
5. DİN-in 30.05.2001-ci il tarixli əmri ilə təsdiq edilmiş “Polisin post patrul xidmətinin Nizamnaməsi. Normativ hüquqi aktların sistemləşdirilmiş külliyyatı – II cild. Bakı-2011(maddə 9).
6. “Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях” от 30.12.2001 N 195-ФЗ (ред. от 11.06.2022).
7. Türkiye Cumhuriyeti Kabahatler Kanunu.Elektron resurs: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5326.pdf>
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Режим доступа:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

**Rafiq Najafguliyev
Hikmet Rakhmanov**

**On the issue of prevention and responsibility for the illegal behavior
of persons who consume alcoholic beverages in public places**

The article deals with offenses committed in public places and provides different opinions about the illegal behavior of people who drink alcohol in public places. In this regard, the issues of national legal regulation are analyzed in more detail.

The study highlights the experience of advanced countries in the same area. It is noted that individual prevention measures are one of the most effective means of preventing alcohol consumption in public places.

In the article, the authors formulate proposals for solving the problem, referring to the experience of Russia, Turkey, Ukraine, Portugal, Germany and the United Kingdom.

**Рафиq Наджафгулиев
Хикмет Рахманов**

**К вопросу о предупреждении и ответственности за противоправное поведение лиц,
употребляющих спиртные напитки, в общественных местах**

В статье рассматриваются правонарушения, совершаемые в общественных местах, и приводятся различные мнения о противоправном поведении лиц, употребляющих спиртные напитки в общественных местах. В связи с этим более подробно проанализированы вопросы национального правового регулирования.

В исследовании освещается опыт передовых стран в той же области. Отмечается, что меры индивидуальной профилактики являются одним из наиболее эффективных средств, предупреждения употребления алкоголя в общественных местах.

В статье авторы формулируют предложения по решению проблемы, ссылаясь к опыту России, Турции, Украины, Португалии, Германии и Великобритании.